

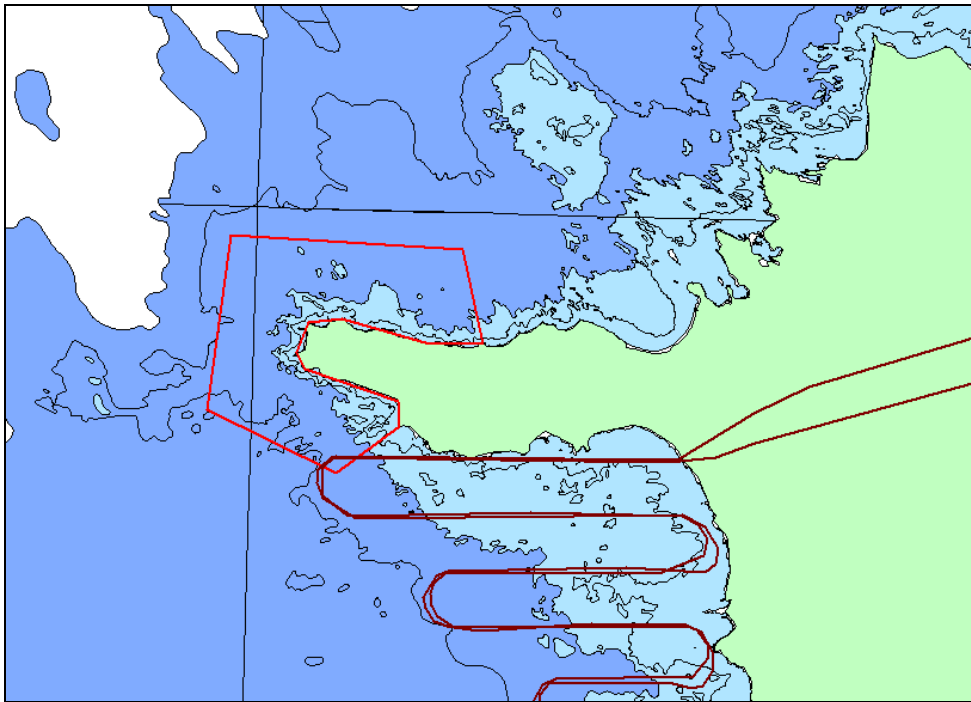
Linnustiku uuringud – analüüs kavandatava Kõpu merepargi piiri osas

Koostanud: Andrus Kuus

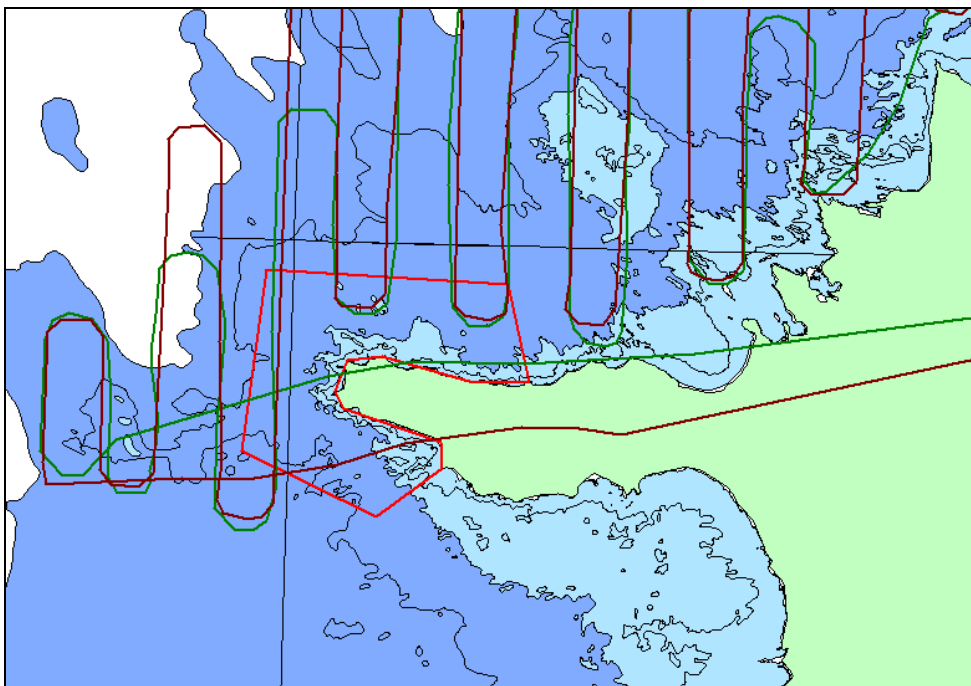
Eesti Ornitoloogiaühing
Märts 2012

Arvamus kavandatava Kõpu merepargi piiri osas

Olemasolevad lennuloenduste andmed (Kuresoo jt. 2009) ei kata täielikult piirkonda ja selle ümbrust kõigil aastaegadel. Olulistest rändeperioodidest on kevadel loendustega kaetud ainult Kõpu poolsaarest lõuna poole jäävad alad (joonis 1) ja sügisel ainult Kõpu poolsaarest põhja poole jäävad alad (joonis 2). Vajalikud oleksid täiendavad avamerel peatuvate lindude loendused kevadel Kõpu poolsaarest põhja poole jääval merealal ja sügisel Kõpu poolsaarest lõuna poole jääval alal.

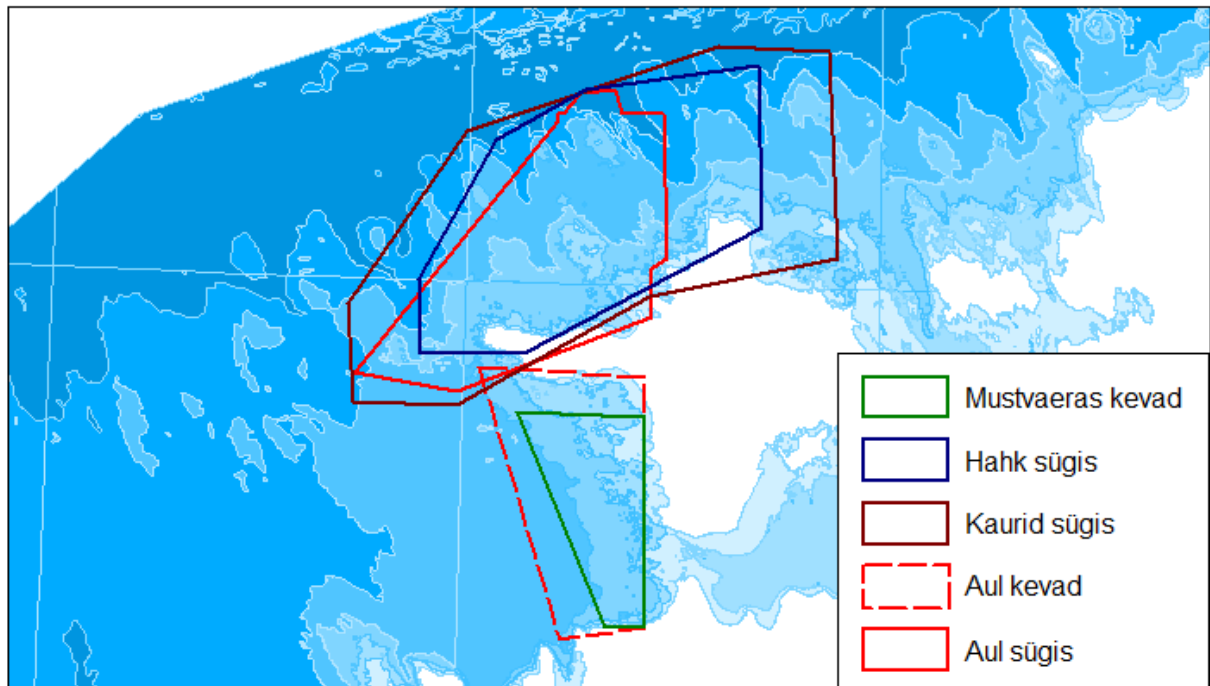

Joonis 1. Lennuloenduste marsruudid kevadel (25.04.2008) ja suvel (9.08.2008).

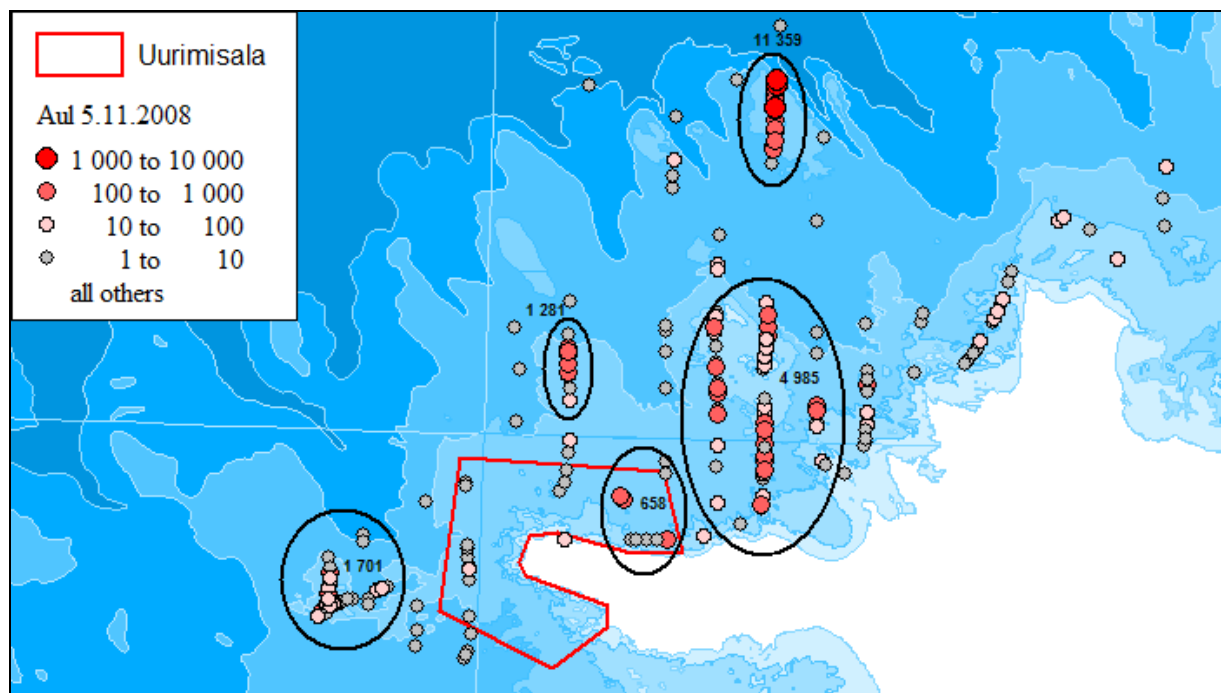
Joonis 2. Lennuloenduste marsruudid sügisel: 5.11.2008; 24.09.2008 (joonisel puudub 31.10.2007 marsruut, mis on põhimõtteliselt sarnane joonisel kujutatud marsruutidele).

Hiiumaa ümbruse merealade tähtsust veelindude peatuspaigana on käsitletud lennuloenduste aruandes (Kuresoo jt. 2009). Aruandes on piiritletud rahvusvahelise tähtsusega veelindude koondumispaigad: Hiiumaast loodes aul sügisel, hahk sügisel ja kaurid sügisel; Hiiumast edelas mustvaeras kevadel ja aul kevadel. Koondumispaikade piirid on väga suured (joonis 3).

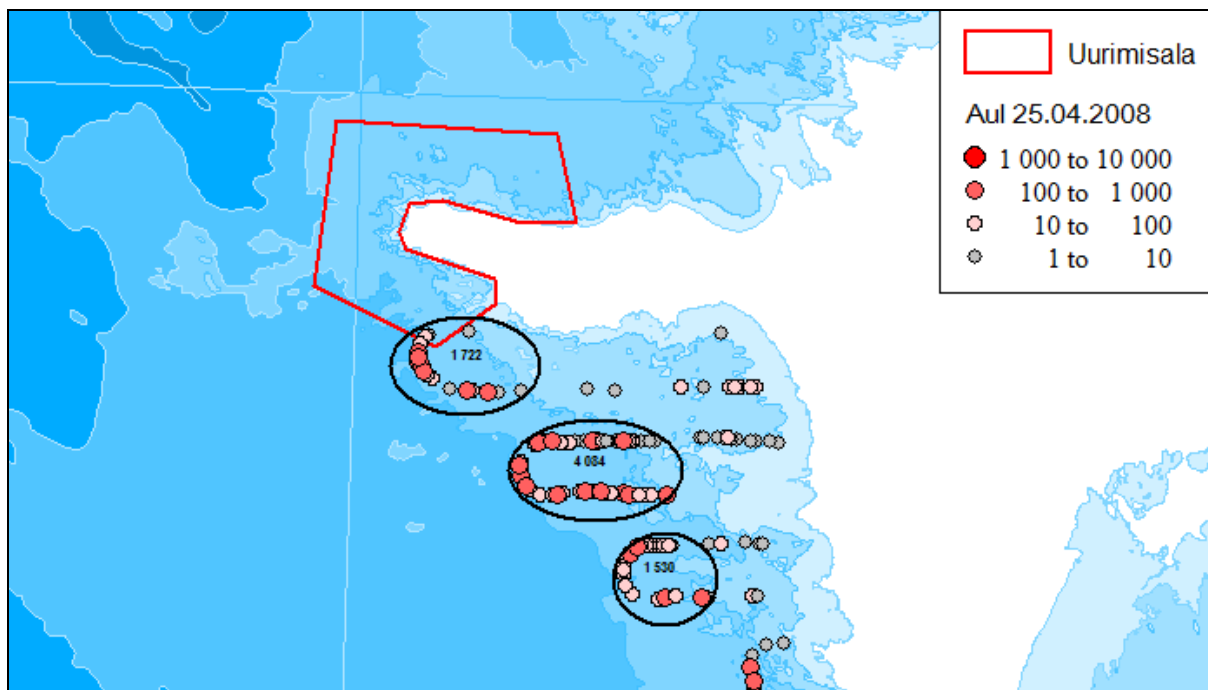

Joonis 3. Rahvusvahelise tähtsusega koondumispaigad (Kuresoo jt. 2009).

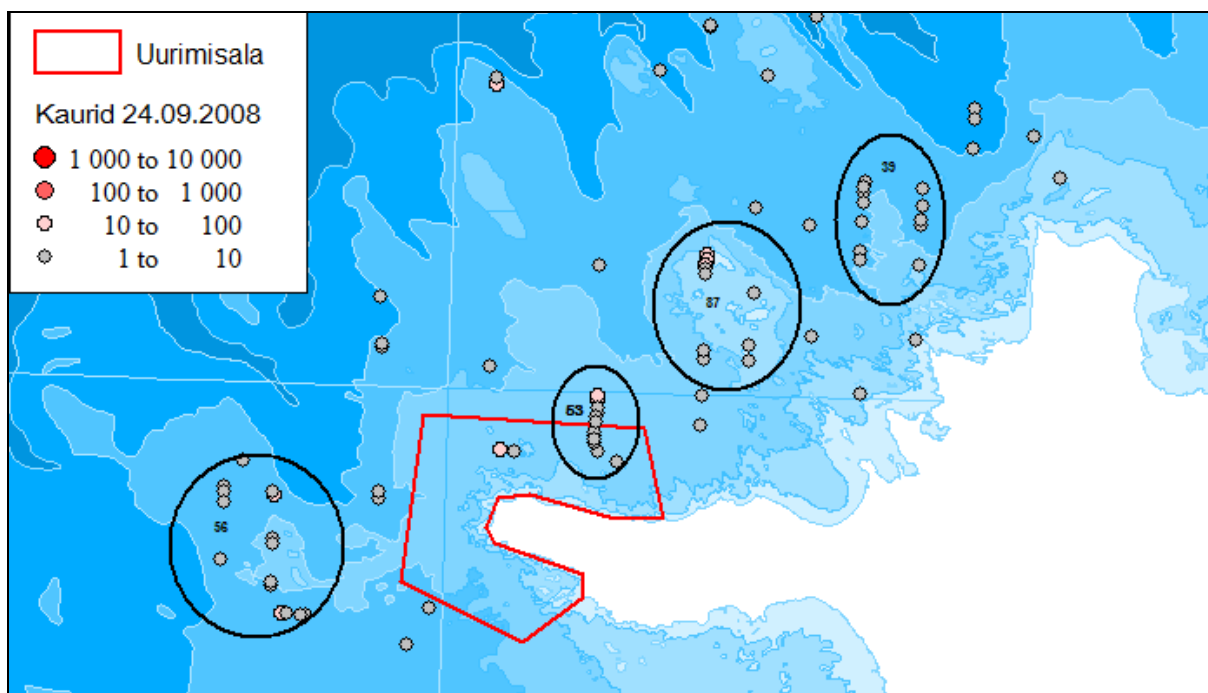
Andmeid nimetatud liikide konkreetsetest loendustulemustest kõige olulisematel loendustel on toodud joonistel 4-7.

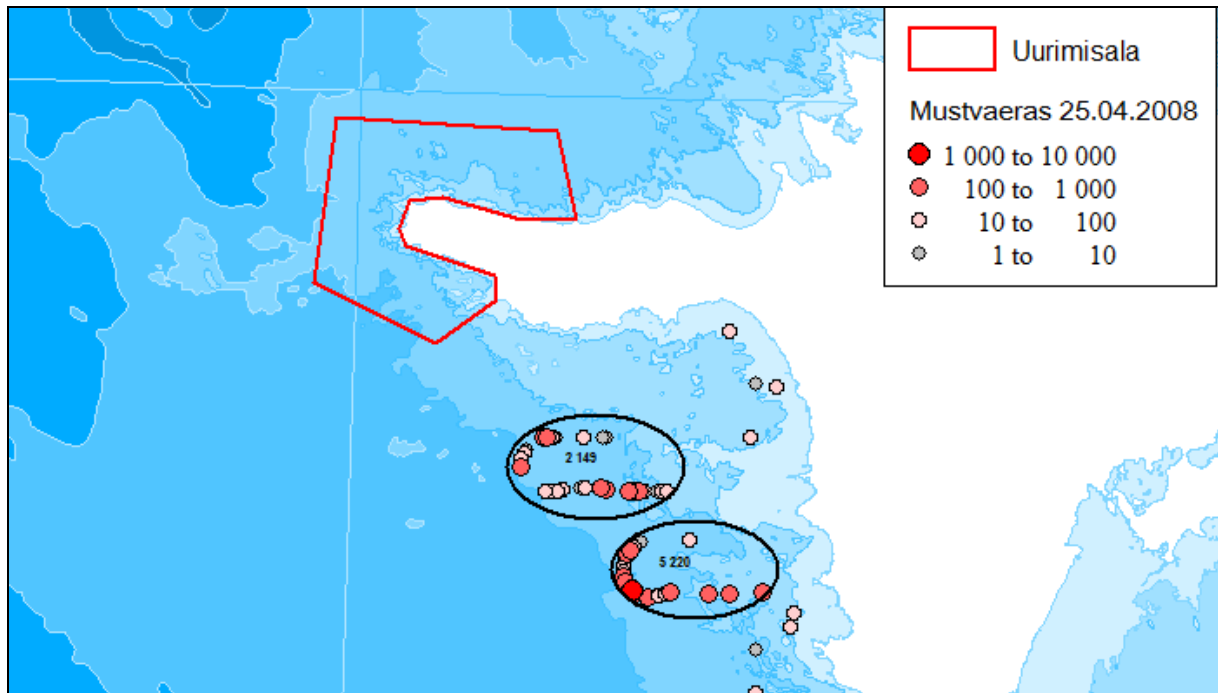
Joonis 4. Auli loendustulemused 5.11.2008

Joonis 5. Auli loendustulemused 25.04.2008

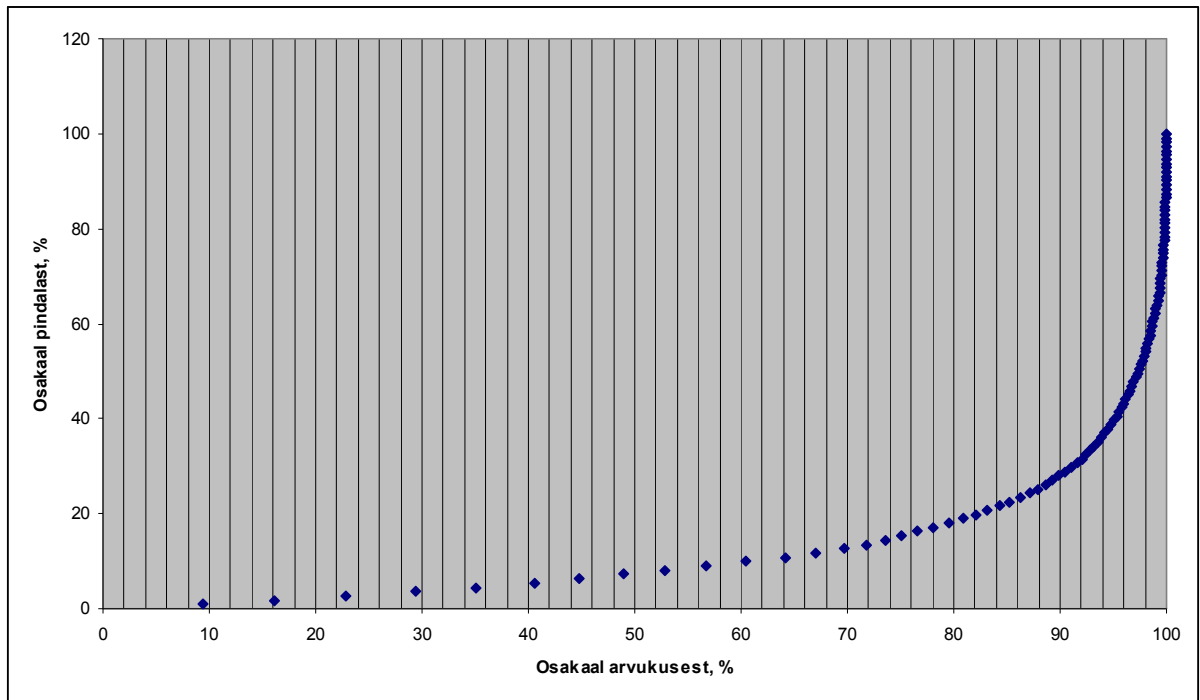

Joonis 6. Kauride loendustulemused 24.09.2008

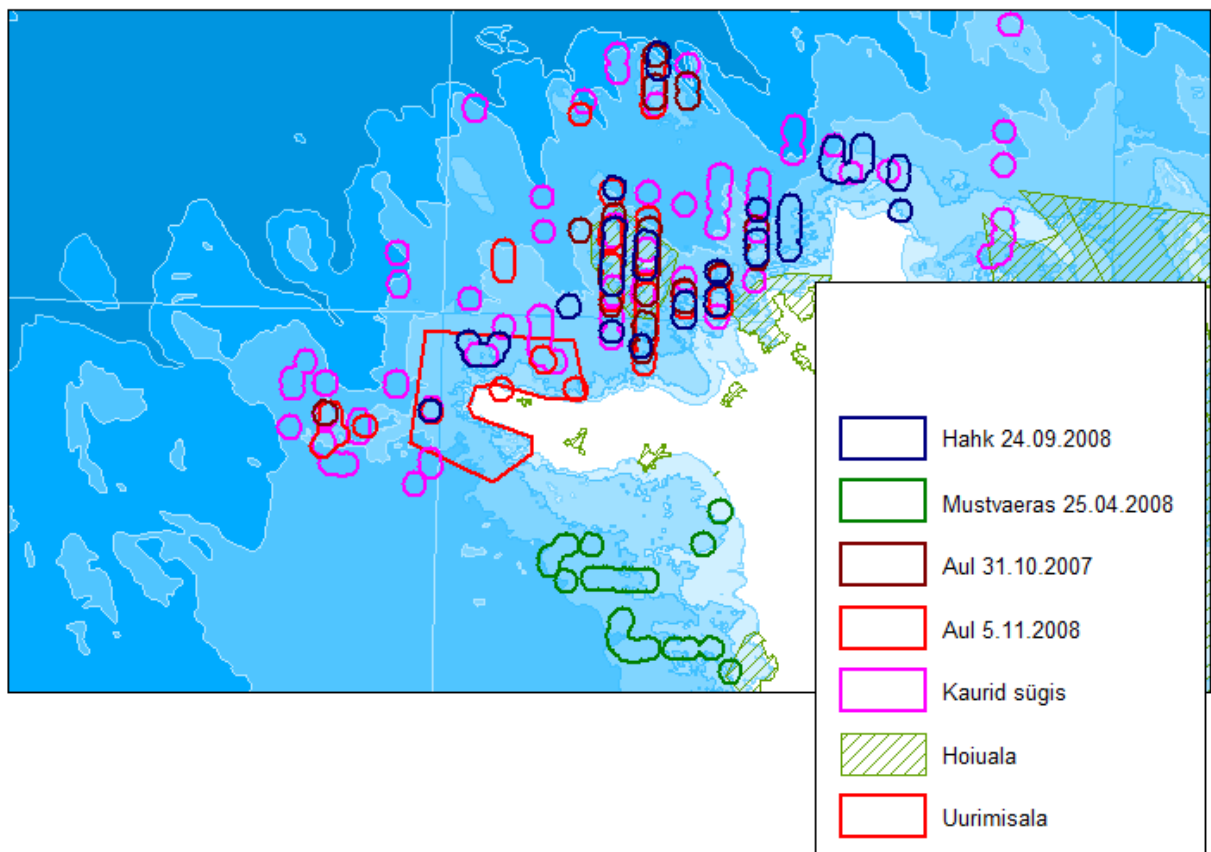

Joonis 7. Mustvaera loendustulemused 25.04.2008

Lennuloendustel loendatakse peatuvaid veelinde teatud ajavahemiku jooksul läbitavate transekti lõikude kaupa. Vaadeldes tugevalt koonduvate veelinnuliikide (aul, mustvaeras, hahk) puhul arvukuse ja ala pindala suhet iseloomustavaid kumulatiivseid kõveraid (näide joonis 8) võib täheldada, et liigist ja loenduskorrast olenemata on graafikute kuju sarnane – põhiosa lindudest peatub marsruudi lõikudes, mille piiresse jääb umbes 98% liigi arvukusest alal. Edasine transekti lõikude lisamine märkimisväärselt arvukust ei suurenda. Nimetatud meetoodika põhimõtte pärineb Suurbritannias läbi viidud töodel (McSorley et al. 2005) ja seda kasutati liigi arvukuse seisukohalt olulisemate kohtade väljaselgitamiseks suurte koondumispaikade piires (joonis 9). Kaurid peatuvad suhteliselt hajusalt ja nende puhul arvestati kõiki sügisesi loendustulemusi.

Joonis 8. Auli arvukuse kumulatiivne kõver 31.10.2007

Joonis 9. Olulisemate liikide tähtsamad peatuskohad.

Olulisemate liikide jaoks tähtsamad transekti lõigud paiknevad laiali küllalt suurtel aladel. Kõige tihedamalt koonduvad sellised transekti lõigud Hiiu madala piirkonnas ja on osaliselt kaetud samanimelise hoiualaga. Kõpu esialgsel uurimisalal ja selle lähiümbruses peatuvate veelindude arvukus ei täida iseseisvalt rahvusvahelise tähtsusega koondumispaikade kriteeriume. Olemasolevad lennuloenduste andmed ei kinnita esialgse uurimisala ja selle lähiümbruse erilist ornitoloogilist tähtsust võrreldes muude Hiiu edela- ja looderannikuga piirnevate mereosadega. Peatuvate veelindude kasutamine loodava merepargi välispiiri täpsustamiseks oleks olemasolevate teadmiste baasil üsna subjektiivne ning saadav tulemus hiljem arendajatele jt. huvigruppidele raskelt põhjendatav.

Kasutatud kirjandus:

Kuresoo, A., Luigujõe, L. & Leito, A. 2009. Loode- ja Lääne-Eesti avameremadalate mittepesitsusaegne linnustik: 2007-2008.a. lennuloenduste kokkuvõte.

McSorley, C. A., Webb, A., Dean, B. J., Reid, J. B. 2005. UK inshore Special Protection Areas: a methodological evaluation of site selection and definition of the extent of an interest feature using line transect data. JNCC Report, No. 344.